

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

MINISTARSTVA VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2022. GODINU

Sarajevo, juli 2023. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	3
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	3
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	7
1.	PREDMET I CILJ REVIZIJE	7
2.	KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI	7
3.	OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	8
4.	PREPORUKE ZA 2022. GODINU (REZIME)	10
5.	ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE	11
6.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
7.	BUDŽET MINISTARSTVA ZA 2022. GODINU	12
8.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	13
8.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta.....	13
8.1.1.	<i>Izdaci za upotrebu vozila</i>	<i>13</i>
8.1.2.	<i>Izdaci za usluge reprezentacije</i>	<i>15</i>
8.1.3.	<i>Usluge stručnog obrazovanja</i>	<i>15</i>
8.1.4.	<i>Tekući grantovi</i>	<i>16</i>
8.1.5.	<i>Programi posebne namjene - Trgovska gora (PPN)</i>	<i>17</i>
8.2.	Pregled prihoda i primitaka	18
8.3.	Bilans stanja	18
9.	ZAPOŠLJAVANJE I STATUS ZAPOSLENIH (ANGAŽOVANIH) OSOBA.....	18
10.	JAVNE NABAVKE	22
11.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	23
	PRILOZI	23

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2022. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Ministarstva prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2022. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijave ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijave ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijave ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijave ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijave je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijavara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi s revizijom finansijskih izvještaja Ministarstva za 2022. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *ekonomski neopravdano ulaganje u održavanje službenih vozila (tačka 8.1.1 Izvještaja);*
- *neppravilna primjena odredbi Zakona o državnoj službi koje se odnose na neprovođenje procedure probnog rada državnog službenika i njegovo potvrđivanje (tačka 9. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ministarstva je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 22.7.2023. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrković, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Nedžad Hajtić, v.r.

**ZAMJENICA
GENERALNOG REVIZORA**

Neda Močević, v.r.

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i odražavaju li bilansi u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkciju interne revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2022. godinu²
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2022. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o obaveznim odnosima (dio koji se odnosi na ugovore o djelu)
- Zakon o internoj reviziji institucija BiH.

² Službeni glasnik BiH, broj: 42/22

3. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Ministarstva za 2021. godinu dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pažnje na ekonomski neopravdano ulaganje u održavanje službenih vozila na koje je i prethodnih godina skretana pažnja i angažman osoba na osnovu ugovora o djelu u kontinuitetu za poslove koji su predviđeni sistematizacijom radnih mjesta u Ministarstvu.

Utvdili smo da je Ministarstvo u 2022. godini od ukupno sedam prethodno datih preporuka, dvije preporuke realizovalo, jednu nije realizovalo, a realizacija četiri preporuke je u toku.

U narednoj tabeli (Tabela 1) prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka.

Tabela 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2021. godinu	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
1.	Zaposleni u Ministarstvu dužni su pridržavati se odredbi važećeg podzakonskog akta prilikom korištenja smještaja na službenim putovanjima.	U 2022. godini zaposleni u Ministarstvu su u skladu sa važećom Odlukom Vijeća ministara BiH prilikom korištenja smještaja na službenim putovanjima koristili hotelski smještaj do "4" zvjezdice.	
2.	Ponovno ukazujemo na potrebu preduzimanja aktivnosti od strane Ministarstva u cilju racionalizacije izdataka za održavanje spomenutog službenog vozila, a sve u cilju izbjegavanja ekonomski neopravdanih ulaganja u isto.	I dalje su uočeni značajni izdaci za održavanje vozila u Kabinetu ministra i zamjenika ministra.	
3.	Ministarstvo je dužno prilikom korištenja sredstava odobrenih za usluge reprezentacije poštovati odredbe važećih propisa koji definišu visinu i način korištenja ovih sredstava.	Ministarstvo je planiralo i realizovalo ukupna sredstva za reprezentaciju u skladu sa važećim propisima. Međutim, i dalje postoje slabosti u dijelu visine i načina pravdanja sredstava za usluge interne reprezentacije.	

Tabela 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2021. godinu	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
4.	Ministarstvo treba prilikom pripreme za raspisivanje javnog oglasa za prijem državnih službenika provjeriti i dokumentovati ispunjenost uslova za primjenu relevantnih odredbi Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, kako bi se, shodno karakteristikama upražnjenih pozicija za koje se raspisuje javni oglas, u komunikaciji s Agencijom za državnu službu BiH, odabrao odgovarajući postupak za prijem državnih službenika shodno zakonu i podzakonskim aktima.	Nakon izvještaja revizije za prethodnu godinu, Ministarstvo nije pokretalo nove procedure zapošljavanja državnih službenika primjenom člana 32a Zakona o državnoj službi u institucijama BiH.	
5.	Ministarstvo angažovanje na osnovu ugovora o djelu treba vršiti samo u izuzetnim slučajevima za konkretne i nesistematizovane poslove, a angažovanje osoba za poslove iz opisa sistematizovanih radnih mjesta treba vršiti u skladu s relevantnim zakonskim propisima koji regulišu zapošljavanje u institucijama BiH na transparentan način.	Ministarstvo je i u 2022. godini angažovalo vanjske saradnike na osnovu ugovora o djelu, u najvećem broju za obavljanje poslova, za koja nema sistematizovana radna mjesta. Međutim, broj angažovanih izvršilaca i iznos sredstava utrošen za ove angažmane je manji u odnosu na prethodnu godinu.	
Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvještaja ³	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
3/2020	Ministarstvo je dužno osigurati potpunu implementaciju funkcije interne revizije, a Jedinica interne revizije Ministarstva, u skladu s procijenjenim rizikom i strateškim planom, treba izvršiti reviziju institucija koje do sada nisu bile predmet revizije u cilju unapređenja poslovanja ovih institucija.	Jedinica za internu reviziju je uspostavljena u punom kapacitetu. Tokom 2022. godine Jedinica za internu reviziju je realizovala šest revizija, što je 50% od Godišnjim planom planiranih revizija.	
11/2020	Ministarstvo treba prilikom pripreme Odluke o kriterijima za raspodjelu sredstava i javnim pozivom za dodjelu grant sredstava odrediti jasnu namjenu sredstava kojom će se ispuniti osnovna misija dodjele istih. Također, treba definisati precizne uslove za učešće, mjerljive kriterije za izbor i jasan način dokazivanja namjenskog utroška, kako bi odobrena sredstva za tekuće grantove bila raspodijeljena na osnovu pravilnog odabira korisnika, kontrolisana, te služila svojoj svrsi.	Vijeće ministara BiH donijelo je Odluku o kriterijima za raspodjelu tekućih grantova odobrenih Ministarstvu za promociju i razvoj privrede u BiH. U toku je podnošenje izvještaja korisnika grantova u zemlji, tako da će konačna ocjena realizovanja preporuke biti u narednom periodu.	

³ Sve preporuke date u izvještajima o obavljenoj finansijskoj reviziji prethodnih godina čija je realizacija bila u toku ili nisu ocijenjene u izvještaju za 2021. godinu

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli: ☑ realizovane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u toku, ☒ nerealizovane preporuke, Ⓜ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Preporuke čija je realizacija u toku će biti predmetom daljeg praćenja do trenutka dok se ne realizuju u cijelosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizovane. U skladu s tim, u ovom izvještaju nisu date nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

Preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u ovom ciklusu revizije će biti ocijenjene kad se za to steknu uslovi.

4. PREPORUKE ZA 2022. GODINU (REZIME)

Izvještajem o obavljenoj reviziji za 2022. godinu obuhvaćeno je pet preporuka zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Od ukupnog broja datih preporuka, jedna preporuka se odnosi na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identifikovane u prethodnim izvještajima, koje nisu otklonjene u 2022. godini, te je, u skladu s tim, ova preporuka ponovljena u ovom izvještaju.

U tabeli koja slijedi (Tabela 2) prikazani su podaci o datim preporukama za 2022. godinu (segment revizije, predmet revizije i status), a preporuke su detaljno prezentovane po procesima u izvještaju.

Tabela 2. Preporuke za 2022. godinu

Br. prep.	Tačka izvještaja	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ⁴	
			Finansijski izvještaji	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	8.1.1.	Izdaci za upotrebu vozila		●		●
2.	8.1.1.	Izdaci za upotrebu vozila		●	●	
3.	8.1.3.	Usluge stručnog obrazovanja		●	●	
4.	9.	Zapošljavanje i status zaposlenih (angažovanih) osoba		●	●	
5.	9.	Zapošljavanje i status zaposlenih (angažovanih) osoba		●	●	

⁴ Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

5. ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE

Ministarstvo je osnovano 2003. godine Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine⁵. Nadležnost Ministarstva je definisana članom 9. navedenog Zakona.

U sastavu Ministarstva, u svojstvu upravnih organizacija su: Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja te Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH.

Odgovorne osobe Ministarstva su ministar i zamjenica ministra koji su imenovani 25.01.2023. godine u skladu sa Odlukom o potvrdi imenovanja ministara, zamjenika ministara i zamjenika predsjedavajuće Vijeća ministara BiH⁶.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji na koji je Vijeće ministara BiH dalo saglasnost u julu 2016. godine. Pravilnikom je uređen način rada i rukovođenja Ministarstvom te opis radnih mjesta državnih službenika i zaposlenika. Istim su sistematizovana radna mjesta za 260 izvršilaca. Zaključno s 31.12.2022. godine u Ministarstvu je bilo 180 zaposlenih. U toku su aktivnosti na izradi novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u cilju da se definiše obaveza rukovodilaca na svim nivoima za uspostavu, razvoj i provođenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u Ministarstvu, a u skladu s Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterija za opis poslova i radnih mjesta u institucijama BiH⁷.

6. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Ministarstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Finansijsko upravljanje i kontrola: Ministarstvo je uspostavilo sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH.

U skladu sa Odlukom o donošenju Operativnog godišnjeg akcionog plana Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH, Ministarstvo je, krajem juna 2022. godine, donijelo Odluku o usvajanju Godišnjeg akcionog plana za uspostavu i unapređenje sistema internih finansijskih kontrola za 2022. godinu. Radna grupa i koordinator za uspostavu i razvoj sistema internih finansijskih kontrola su u martu 2023. godine podnijeli izvještaj o realizovanju planiranih aktivnosti iz Akcionog plana za 2022. godinu. Tokom 2022. godine je izvršeno ažuriranje Mape poslovnih procesa, izrađen je novi Registar rizika, izrađeni su neki novi interni akti (Odluka o kontroli naplate prihoda od administrativnih taksi za izdate dozvole i rješenja i drugo), urađeno je ažuriranje Pravilnika o naknadama za putne troškove i načinu odobravanja službenih putovanja, izrađen je akt o kriterijima za dodjelu grantova i Smjernice za provođenje ex-ante i ex-post kontrola za isplaćene

⁵ Službeni glasnik BiH, broj: 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 06/23

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 51/18

grantove i transfere. Pored navedenog, podnesen je izvještaj o samoprocjeni sistema finansijskog upravljanja i kontrole putem softverskog rješenja.

Ministarstvo je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH dostavilo Godišnji izvještaj o finansijskom upravljanju i kontroli za 2022. godinu. U izvještaju su navedene mjere koje se planiraju preduzeti za dalji razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole u cilju usklađivanja postojeće Mape poslovnih procesa i Registra rizika sa Smjernicama za upravljanje rizicima u institucijama BiH - verzija 2 .

Interna revizija: U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH⁸ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH⁹, interna revizija Ministarstva mjerodavna je za obavljanje revizije kod 16 institucija BiH.

Ministarstvo je uspostavilo Jedinicu interne revizije u skladu s važećim propisima i u potpunosti kadrovski popunilo osobljem interne revizije. U skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva popunjeno je mjesto rukovodioca interne revizije i mjesto dva interna revizora. Jedinica interne revizije Ministarstva potpisala je Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa svim institucijama za koje je mjerodavna pružati usluge interne revizije.

Tokom 2022. godine Jedinica interne revizije je realizovala šest od 12 planiranih revizija. Od toga, izvršene su tri redovne i tri naknadne revizije u šest institucija.

Interna revizija većeg broja institucija je u nadležnosti Jedinice interne revizije Ministarstva, Strateški plan pored ovih institucija treba uzimati u obzir i rizike poslovanja unutar samog Ministarstva.

Po pitanju potpune implementacije funkcije interne revizije i izvršavanja internih revizija institucija za koje je jedinica Ministarstva nadležna, u prethodnom periodu smo dali preporuku (preporuka br. 03/20 u Tabeli 1) te smo ocijenili kako Ministarstvo preduzima aktivnosti koje su prethodno prezentovane. Međutim, postoji prostor za intenzivnije obavljanje aktivnosti u cilju realizovanja strateškog plana, ali i uključivanja u Strateški plan i internu reviziju Ministarstva. S obzirom na konstatovano, preporuka će biti predmetom daljnjeg praćenja do potvrde potpune usklađenosti postupanja sa važećim propisima.

7. BUDŽET MINISTARSTVA ZA 2022. GODINU

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu, Ministarstvu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 9.408.000 KM (tekući izdaci 7.828.000 KM, tekući transferi 750.000 KM, kapitalni izdaci 330.000 KM i Program posebne namjene 500.000 KM). Budžetom je odobreno 189 zaposlenih, a na 31.12.2022. godine u Ministarstvu je bilo 180 zaposlenih osoba. Prosječan broj zaposlenih u 2022. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Ministarstvu bio je 181.

Ministarstvo je svoje aktivnosti do usvajanja budžeta za 2022. godinu finansiralo na osnovu odluka o privremenom finansiranju za prva dva tromjesečja.

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 49/12 i 69/12

Tokom godine izvršena su usklađivanja budžeta koja se odnose na odobrena sredstva iz tekuće rezerve u iznosu od 96.000 KM, od čega se na isplatu jednokratne novčane pomoći zaposlenim u institucijama BiH odnosi 86.000 KM¹⁰ i 10.000 KM na isplatu troškova Pravnog tima u okviru Programa posebne namjene „Trgovska gora“¹¹. Pored navedenog je izvršeno prilagođavanje budžetske pozicije izdataka za tekuće održavanje u iznosu od 1.159 KM¹².

Prema navedenom, Ministarstvo je u 2022. godini raspolagalo sredstvima u ukupnom iznosu od 9.505.159 KM, a ukupno je realizovano 8.466.956 KM (za neposrednu potrošnju 8.459.409 KM i Program posebne namjene 7.547 KM).

Ministarstvo je izvršilo prestrukturisanje rashoda budžeta koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH. Prestrukturisanje rashoda je izvršeno u ukupnom iznosu od 10.000 KM.

8. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo je sačinilo Godišnji finansijski izvještaj za 2022. godinu i dostavilo ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Bilješke uz finansijske izvještaje su sastavljene u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH.

8.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 1.1. do 31.12.2022. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 8.466.956 KM, što je za 1.038.203 KM manje u odnosu na rashode odobrene budžetom za 2022. godinu.

Vrijednosno značajni rashodi iz budžeta odnose se na: bruto plaće (5.719.245 KM), naknade troškova zaposlenih (918.814 KM), putne troškove (285.777 KM), ugovorene i druge posebne usluge (255.348 KM), izdatke za upotrebu službenih vozila (119.695 KM), kapitalne izdatke (229.666 KM) i tekuće grantove (750.000 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

U daljem tekstu navodimo nalaze revizije, stanje po procesima za koje su date preporuke u ranijem periodu čija realizacija je u toku. kao i određena objelodanjivanja činjenica o značajnim rashodima realizovanim u 2022. godini.

8.1.1. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu službenih vozila sa 31.12.2022. godine su iznosili 119.695 KM. Značajniji izdaci odnose se na: gorivo (55.002 KM), materijal i usluge za održavanje vozila (41.104 KM), nabavku autoguma (6.902 KM), usluge pranja vozila (5.092 KM) i osiguranje i registraciju vozila (8.407 KM).

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 04/23

¹¹ Odluka Vijeća ministara BiH broj, 40/22

¹² Naplaćena premija kasko osiguranja

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine¹³ Ministarstvu je dato pravo na korištenje osam službenih vozila. Ministarstvo trenutno raspolaže sa osam službenih vozila od kojih je za tri vozila dato pravo korištenja 24 sata dnevno (ministar, zamjenik ministra i sekretar Ministarstva).

Revizija je i u prethodnim godinama kroz svoje preporuke ukazivala na potrebu da se preispita značajno ulaganje u održavanje službenih vozila u Kabinetu ministra. Analizom predmetnih izdataka za usluge održavanja službenog vozila Audi A6 (2015. godište) u periodu 2018-2021. godina konstatovano je da je realizovano 80.095 KM, s tim da je u 2021. godini 12.000 KM naplaćeno od osiguravajuće kuće po osnovu štete. U 2022. godini realizacija za ove namjene iznosi 10.756 KM¹⁴.

Nadalje, evidentan je značajan rast troškova održavanja službenog vozila Passat (2015. godište), koji su 2022. godini iznosili 25.111 KM. Servis vozila je vršen kod ovlaštenog servisera. Uvidom u zaključeni ugovor sa serviserom konstatovali smo da je ugovorena garancija za dobro izvršenje posla. Utvrđeno je da su na ovom službenom vozilu vršene popravke istih ili sličnih kvarova više puta, u kraćem vremenskom periodu, a da kvarovi nisu u potpunosti otklonjeni. Navedeno ukazuje na to da Ministarstvo nije upućivalo reklamacije na izvršene usluge u smislu pozivanja na ugovorenu garanciju, već su fakturisane usluge redovno plaćane. Popravke službenih vozila vršene su u Mostaru kod izabranog dobavljača iako je sjedište institucije u Sarajevu. Ovakvo postupanje direktno utiče na nastajanje drugih troškova (troškovi dnevnica, troškovi upotrebe vozila).

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno Ministarstvo i dalje nije vodilo računa o ekonomskoj isplativosti kod popravaka navedenih službenih vozila što ima za posljedicu neracionalno upravljanje izdacima za održavanje službenih vozila.

PREPORUKA 1

Ministarstvo je dužno voditi računa o ekonomskoj isplativosti popravaka službenih vozila u cilju racionalnog trošenja budžetskih sredstava.

Kolski nalozi nisu popunjavani u skladu s Pravilnikom Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH.

Konstatovano je kako slijedi:

- obrazac kolskog naloga svojim potpisom ne ovjerava osoba koja je upravljala službenim vozilom na određeni dan,
- u pojedinim slučajevima u obrascu kolskog naloga (evidencija utroška goriva i maziva) ne evidentira se sipanje goriva, iako je isto evidentirano na kartici davatelja usluge,
- poređenjem izvještaja TAG uređaja i kolskih naloga uočena su određena odstupanja, u smislu da je u izvještaju TAG uređaja evidentiran ulaz i izlaz sa autoputa u dane vikenda (nedjelja), a u kolskom nalogu nije evidentirana vožnja na taj dan.

Navedeno ukazuje na slabost internih kontrola u dijelu popunjavanja naloga za službena vozila kako je to definisano važećim Pravilnikom Vijeća ministara BiH.

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 i 80/20

¹⁴ Troškovi održavanja službenog vozila Audi A6 u periodu 2018-2021. iznose 90.851 KM.

PREPORUKA 2

Ministarstvo je dužno naloge za službena vozila popunjavati u skladu sa Pravilnikom koji reguliše navedenu oblast.

8.1.2. Izdaci za usluge reprezentacije

Ukupni izdaci za usluge reprezentacije sa 31.12.2022. godine iznose 59.877 KM. Pravilnikom o korištenju sredstava za reprezentaciju Vijeća ministara BiH, Ministarstvu je utvrđen maksimalni godišnji iznos za reprezentaciju u iznosu do 60.000 KM. Od toga za usluge interne reprezentacije, u skladu sa godišnjim utvrđenim limitima, je raspoloživ iznos od 17.400 KM. Prema preporuci revizije Ministarstvo je preduzelo aktivnosti u smislu planiranja i realizovanja ukupnih izdataka za usluge reprezentacije na godišnjem nivou u skladu sa važećim propisima. Međutim, u dijelu korištenja raspoloživih sredstava za usluge interne reprezentacije uočene su slabosti, koje upućuju na potrebu daljih aktivnosti u pravcu konačne realizacije preporuke.

Odlukom o pravu na korištenje interne reprezentacije u Ministarstvu je definisan pojam interne reprezentacije, pozicije i zaposlene osobe sa pravom korištenja iste, maksimalni dozvoljeni mjesečni iznosi te pisana obrazloženja u slučajevima prekoračenja dozvoljenih limita.

Uvidom u pomoćne evidencije i račune izdataka za usluge interne reprezentacije za ministra, konstatovano je da su isti više puta prekoračeni u značajnijim iznosima, bez navođenja posebnog obrazloženja prekoračenja.

Naime, mjesečni limit za usluge interne reprezentacije ministra iznosi 600 KM odnosno 7.200 KM na godišnjem nivou. Predmetni izdaci su na godišnjem nivou realizovani u iznosu od 11.522 KM. Za prekoračeni iznos nije dato obrazloženje.

Po pitanju usklađenosti sa važećim propisima korištenja sredstava za usluge reprezentacije dali smo preporuku u prethodnom periodu (preporuka br. 03 u Tabeli 1) te smo ocijenili kako Ministarstvo preduzima aktivnosti koje su prethodno prezentovane. S obzirom na konstatovano, preporuka će biti predmetom daljeg praćenja do potvrde potpune usklađenosti postupanja sa važećim propisima.

8.1.3. Usluge stručnog obrazovanja

Ukupni izdaci za usluge stručnog obrazovanja u 2022. godini iznose 3.664 KM i najvećim dijelom (2.735 KM) se odnose na plaćene kotizacije za edukacije zaposlenih izvan Bosne i Hercegovine (Republika Hrvatska i Republika Srbija). Pored toga, dio edukacija je održan u zemlji za koje su isplaćene kotizacije u visini od 928 KM, a odnose se na oblast interne revizije, energetike, itd.

Kako su navedeni seminari većim dijelom održani izvan Bosne i Hercegovine, pored isplaćenih troškova kotizacija za seminare isplaćeni su troškovi službenog putovanja u iznosu od 8.418 KM (dnevnicama, smještaja i dr.) tako da je za predmetne namjene realizovano ukupno 11.153 KM. Održane edukacije se odnose na teme javnih nabavki, finansijsko upravljanje i kontrola, upravljanje rizicima.

Iako se vodilo računa o tome da postoje raspoloživa sredstva za ove namjene, nisu nam prezentovane analize raspoloživosti obrada istih tema u zemlji i inostranstvu, kao ni analiza troškova edukacija u zemlji i inostranstvu za iste teme. Sve navedeno ukazuje na to da Ministarstvo nije na zadovoljavajući način postupilo prilikom planiranja potreba za stručnim usavršavanjem.

PREPORUKA 3

Ministarstvo treba analizirati potrebe za stručnim usavršavanjem te u skladu s tim pripremiti i plan edukacija u zemlji i inostranstvu.

8.1.4. Tekući grantovi

Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2022. godinu Ministarstvu je odobren iznos od 750.000 KM na poziciji tekući transferi i grantovi. U skladu sa ranijim preporukama revizije Ministarstvo je u julu 2022. godine usvojilo Smjernice za provođenje ex-ante i ex-post kontrolu za isplaćene grantove i transfere¹⁵. Smjericama su utvrđeni kriteriji za raspodjelu tekućih grantova, precizirana je namjena, postupak i način dodjele, izrada javnog poziva, odabir korisnika, realizovanje, praćenje, monitoring i kontrola isplaćivanja grantova. U skladu sa navedenim Smjericama Ministarstvo je Vijeću ministara dostavilo prijedlog Odluke o kriterijima za raspodjelu tekućih grantova dodijeljenih Ministarstvu. U oktobru 2022. godine Vijeće ministara BiH je usvojilo isti prijedlog i donijelo Odluku o kriterijima za raspodjelu tekućih grantova dodijeljenih Ministarstvu¹⁶. Ovom odlukom je definisano da se od raspoloživog iznosa od 750.000 KM, iznos od 400.000 KM rasporedi za podršku sajamskim i drugim manifestacijama u zemlji, usmjerenim na promociju i razvoj privrede u BiH, a 350.000 KM za podršku sajamskim i drugim manifestacijama i aktivnostima u inostranstvu.

Tekući grantovi za sajamske i druge manifestacije u zemlji (400.000 KM): U skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH, o kriterijima za raspodjelu tekućih grantova dodijeljenih Ministarstvu, Ministarstvo je nadležno za provođenje procedure dodjele grant sredstva za podršku organizatorima sajmova i drugih manifestacija u zemlji. U vezi s tim Ministarstvo je objavilo javni poziv organizatorima sajamskih i drugih manifestacija i aktivnosti u zemlji na web-stranici Ministarstva i u tri dnevna lista koji se distribuiraju na cijeloj teritoriji BiH. U skladu sa Smjericama, ministar imenuje Komisiju koja provodi kompletnu proceduru od prijave na javni poziv do sačinjavanja rang-liste prijavljenih projekata. Cijeneći Izvještaj komisije sa priloženom rang-listom, ministar sačinjava Prijedlog odluke o izboru sajamskih i drugih manifestacija i aktivnosti u zemlji i dostavlja Vijeću ministara na saglasnost. Prema raspoloživoj dokumentaciji rang-lista obuhvata 21 korisnika koji su ispunili sve uslove tražene Javnim pozivom. Među značajnijim korisnicima grant sredstava su Mostarski sajam d.o.o. (100.000 KM), MINT d.o.o. Banja Luka (48.000 KM), Glas Srpske A.D. Banja Luka (15.000 KM) i drugi. Ministar je zaključio sa korisnicima grant sredstava pojedinačne ugovore o međusobnim pravima i obavezama. Korisnici grant sredstava su obavezni dostaviti finansijski izvještaj o namjenskom utrošku sredstava na propisanom obrascu i priložiti dokaze o utrošku sredstava. Finansijski izvještaj o namjenskom utrošku sredstava do 27.02.2023. godine dostavilo je 13 korisnika od 21 korisnika kojem su dodijeljena sredstva. Kontrolu namjenskog utroška sredstva Ministarstvo će provesti u toku 2023. godine u skladu sa Smjericama za provođenje ex-ante i ex-post kontrola za isplaćene grantove i transfere.

¹⁵ Broj: 01-02-2985/22 od 19.07.2022. godine

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj 77/22

Tekući grantovi za sajamske i druge manifestacije u inostranstvu (350.000 KM): Način dodjele grant sredstava za podršku organizatorima sajmova i drugih manifestacija u inostranstvu definisan je Protokolom između Ministarstva i Vanjskotrgovinske komore BiH¹⁷. Za kontrolu dodjele grant sredstava u inostranstvu Ministarstvo je u novembru 2022. godine imenovalo Komisiju za izbor sajamskih i drugih manifestacija u inostranstvu koja je, na osnovu dostavljenog plana Vanjskotrgovinske komore, pripremila prijedlog ministru za dalju proceduru prema Vijeću ministara BiH. Krajem decembra 2022. godine Vijeće ministara BiH je donijelo Odluku o rasporedu grant sredstava za podršku sajamskim i drugim manifestacijama u inostranstvu¹⁸ (međunarodni sajam vina i žestokih pića Dizeldorf Njemačka, Međunarodni sajam građevinarstva Beograd, Srbija, i drugi.). Sredstva su raspoređena na 11 korisnika. U skladu sa Odlukom o kriterijima za raspodjelu tekućih grantova odobrenih Ministarstvu i potpisanim Protokolom, Vanjskotrgovinska komora BiH je dostavila Izvještaj o realizovanim aktivnostima i korištenju sredstava iz budžeta BiH za sajmove i druge oblike strane promocije privrede BiH u 2022. godini.

Po pitanju preciznog definisanja uslova i kriterija prilikom pripreme Odluke o kriterijima za raspodjelu sredstava i javnog poziva za dodjelu grant sredstava dali smo preporuku u prethodnom periodu (preporuka br.11/20 u Tabeli 1) u smislu potrebe određivanja jasne namjene grant sredstava, zatim definisanja mjerljivih kriterija za izbor korisnika i jasnog načina dokazivanja namjenskog utroška, te smo ocijenili kako je Ministarstvo preduzelo aktivnosti, a efekte istih će biti moguće cijeliti u budućem periodu. Zbog toga ranija preporuka će biti predmetom daljeg praćenja do potvrde potpune usklađenosti postupanja sa važećim propisima.

8.1.5. Programi posebne namjene - Trgovska gora (PPN)

Program posebne namjene - Trgovska gora je otvoren u skladu sa odlukama Vijeća ministara BiH, kojima su imenovani članovi Ekspertnog tima¹⁹, Pravnog tima²⁰ i Koordinacionog tijela.²¹ U Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2022. godinu su odobrena sredstva za ove namjene u iznosu od 500.000 KM. U 2022. godini nije bilo realizacije na ovom projektnom kodu, jer Ekspertni tim još uvijek radi na određenim ispitivanjima (hidrometeorološkim, geološkim i dr.). Pravni tim je izradio, a Vijeće ministara BiH je krajem oktobra 2022. godine usvojilo Strategiju pravne zaštite u vezi s problematikom na Trgovskoj gori.²² Nakon usvajanja Strategije Pravnog tima, Ministarstvo je pokrenulo realizaciju isplate naknada članovima Pravnog tima, u skladu sa stavom 4. Odluke o imenovanju. Vijeće ministara BiH je početkom marta 2023. godine usvojilo izvještaj o radu Koordinacionog tijela, Ekspertnog tima i Pravnog tima u vezi s problematikom odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovska gora - Čerkezovac. U cilju osiguranja finansiranja planiranih aktivnosti, u okviru ovog PPN, Ministarstvo je krajem godine pripremio prijedlog Odluke o odobravanju višegodišnjeg projekta za finansiranje Ekspertnog i Pravnog tima i drugih troškova. Međutim, navedeni prijedlog nije razmatran niti usvojen na Vijeću ministara BiH. Prema raspoloživim informacijama, u Budžetu

¹⁷ Akt broj: 01-02-2668-15/22 od 14.11.2022. godine

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj,01/23

¹⁹ Službeni glasnik BiH, broj, 01/21

²⁰ Službeni glasnik BiH, broj, 03/21

²¹ Službeni glasnik BiH, broj, 33/20

²² 56. sjednica Vijeća ministara BiH održana 26.10.2022. godine

institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2023. godinu Ministarstvu su ponovno odobrena sredstva u iznosu od 500.000 KM na projektnom kodu ovog PPN.

8.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama, u periodu od 1.1. do 31.12.2022. godine, iskazani su u iznosu od 63.765 KM, što je za 3.765 KM više u odnosu na prihode i primitke planirane za 2022. godinu.

Značajni prihodi odnose se na: prihode od taksi (61.325 KM) i ostale (neplanirane) prihode (2.440 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tabeli III u prilogu Izvještaja.

8.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2022. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 361.766 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 2.166.614 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (361.658 KM), obaveze prema dobavljačima (916.111.KM), obaveze prema zaposlenima (696.541 KM) i kratkoročna razgraničenja (192.304 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja su u odnosu na prethodnu godinu iskazani u većem iznosu za 1.159.383 KM. Najvećim dijelom došlo je do povećanja obaveza prema dobavljačima za ispostavljene fakture, iz razloga zaključivanja ugovora na osnovu odobrenih sredstava korisnicima grant sredstava.

Obaveze prema dobavljačima se izmiruju u 2023. godini u skladu sa ugovorenim rokovima plaćanja.

Također, na poziciji kratkoročnih razgraničenja je evidentiran iznos od 192.304 KM, za realizovanu nabavku roba i usluga na osnovu zaključenog ugovora krajem godine. Ova pozicija nije imala stanje u prethodnoj godini.

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

9. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ZAPOSLENIH (ANGAŽOVANIH) OSOBA

Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2022. godinu, Ministarstvu je odobreno 189 zaposlenih. Na 31.12.2022. godine, Ministarstvo je imalo 180 zaposlenih.

Period probnog rada državnih službenika i aktiviranje rezervne liste: Dva državna službenika su rješenjima Agencije za državnu službu BiH od 11.5.2021. godine postavljena na radna mjesta nakon provedene procedure javnog oglasa kada je istim započeo probni rad u trajanju od 12 mjeseci. Naime, u skladu s članom 29. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH propisano je da

nakon preuzimanja dužnosti, državni službenik prolazi period probnog rada, koji obuhvata period uvođenja u posao i period obavljanja dužnosti i ukupno traje 12 mjeseci.

Kako su navedene osobe postavljene za savjetnike u Kabinetu ministra (počevši od 4.6.2021. godine) prekinut je tok započetog perioda probnog rada. Navedenim osobama su izdata rješenja o neplaćenom odsustvu iz Ministarstva iako nisu okončale probni rad, bile ocijenjene i potvrđen njihov status kao državnih službenika u slučaju ocjene „zadovoljava“ ili dobile otpust iz državne službe u slučaju dobijene ocjene probnog rada „ne zadovoljava“.

Ministarstvo je krajem 2021. godine Agenciji za državnu službu BiH uputilo zahtjev za aktiviranjem rezervne liste uspješnih kandidata jer su radna mjesta navedenih osoba ostala upražnjena. Po tom osnovu, u toku 2022. godine, dva državna službenika su primljena aktiviranjem rezervne liste uspješnih kandidata.

Pravilnikom o načinu ocjenjivanja rada državnih službenika u institucijama BiH,²³ u članu 1. stav (2) propisano je da se odredbe istog pravilnika odnose na sve ocjene rada, koje se dodjeljuju u skladu sa Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH, odnosno i na ocjenu probnog rada državnih službenika, dok je članom 3. propisano da se ocjena probnog rada obavlja po isteku, odnosno završetku perioda probnog rada, te da se rad državnog službenika ocjenjuje u roku od 30 dana od dana isteka perioda ocjenjivanja. Konačno, članom 4. Pravilnika o načinu ocjenjivanja rada državnih službenika u institucijama BiH propisano je da se ne ocjenjuju državni službenici koji su u jednom periodu ocjenjivanja radili manje od šest mjeseci, osim državnih službenika koji su na probnom radu, a koji se ocjenjuju u skladu sa članom 3. stav (2) osnovnog teksta pravilnika.

S obzirom na navedeno, probni rad teče nakon svakog postavljenja poslije obavljenog konkursa (kako javnog tako i internog). Prethodnim Pravilnikom su jasno definisane obaveze institucija vezano za period probnog rada. Agencija za državnu službu je prosljedila informaciju institucijama BiH,²⁴ u kojoj je navedeno da su institucije obavezne Agenciji za državnu službu dostaviti informacije o ocjenjivanju probnog rada i primjerak rješenja o potvrđivanju postavljenja iz člana 29. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH.

Postavljenim savjetnicima u Kabinetu ministra, je sa datumom imenovanja izdato rješenje o neplaćenom odsustvu pozivajući se na član 16 stav (1.) tačka (c) Zakona o državnoj službi u institucijama BiH²⁵. Sa 30.12.2022. godine, prethodno spomenuti imenovani savjetnici su vraćeni u državnu službu u okviru Ministarstva, ali ne na ona mjesta na koja su primljena po proceduri javnog oglasa jer su ista popunjena aktiviranjem rezervne liste.

Sve navedeno potvrđuje da je Ministarstvo prije isteka probnog rada i potvrđivanja državnog službenika odobrilo neplaćeno odsustvo istim zbog postavljenja na pozicije savjetnika u Kabinetu ministra, a da je potom navedene osobe nakon proteka godinu i pol dana vratilo u državnu službu.

Prema tome, Ministarstvo nije dosljedno primjenjivalo odredbe Zakona o državnoj službi u institucijama BiH koje se odnose na probni rad, ocjenjivanje probnog rada i potvrđivanje državnih službenika.

²³ Službeni glasnik BiH, broj: 59/11, 24/21 i 79/22

²⁴ Broj: 03-34-2-185-6/18 od 7.5.2018. godine

²⁵ Članom 16 stav (1.) tačka (c) Zakona o državnoj službi u institucijama BiH je propisano da će se smatrati da je državni službenik na odsustvu iz državne službe od trenutka kada je potvrđena njegova kandidatura za javnu funkciju na koju se bira direktno ili indirektno, ili od trenutka kada je imenovan na položaj u bilo kojem zakonodavnom ili izvršnom organu na bilo kojem nivou vlasti u BiH, a tačkom d) istog stava da se državni službenik vraća na isto ili slično radno mjesto najkasnije u roku od mjesec dana od prestanka funkcije u zakonodavnom ili izvršnom organu na bilo kojem nivou vlasti u BiH.

Posljedica navedenog postupanja je izostanak prolaska državnih službenika kroz obavezni period probnog rada, izostanak ocjenjivanja probnog rada te samim tim izostanak izlaganja navedenih osoba riziku dobijanja nezadovoljavajuće ocjene probnog rada zbog čega su mogle izgubiti status državnog službenika.

PREPORUKA 4

Ministarstvo je dužno poštovati zakonske odredbe o zapošljavanju i potvrđivanju državnih službenika u institucijama BiH.

Obavljanje poslova drugog radnog mjesta: U 2022. godini četiri osobe po ovlaštenju ministra su obavljale poslove drugog radnog mjesta. Ovlaštenja su data za obavljanje poslova višeg ranga u tri slučaja (za radno mjesto pomoćnika i za dva šefa odsjeka). Kako su ove pozicije bile upražnjenje, te zbog osiguranja kontinuiteta rada institucije, ministar je donio navedena ovlaštenja do popunjavanja predmetnih radnih mjesta.

Prema raspoloživim informacijama, za pozicije tri šefa odsjeka su raspisani oglasi za prijem u 2023. godini.

Penzionisanje državnih službenika i zaposlenika: Prema članu 50. stav (1.) tačka b. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, radni odnos prestaje kada državni službenik navrší 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja ili 40 godina staža osiguranja, nezavisno od godina života. Ministarstvo je odobrilo produženje radnog angažmana jednom državnom službeniku za period od dva mjeseca od dana sticanja uslova za penziju (zakonski uslov za penzionisanje bio je ispunjen 20.11.2022. godine), a što je u suprotnosti sa navedenom odredbom Zakona o državnoj službi u institucijama BiH. Obrazloženje produženja angažmana jeste izrada novog Zakona o vanjskotrgovinskoj politici BiH, te da smatraju potrebnim da navedeni državni službenik bude uključen u ovaj proces do njegovog okončanja. Navedena osoba je rješenjem Agencije za državnu službu BiH razriješena dužnosti državnog službenika sa danom 28.02.2023. godine.

Prema članu 71. stav (1) tačka a. Zakona o radu u institucijama BiH, radni odnos prestaje po sili zakona kada zaposlenik navrší 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja ili 40 godina staža osiguranja, nezavisno od godina života. Odredbe predmetnog zakona se odnose na osobe zaposlene kao savjetnici ministra i zamjenika ministra u institucijama BiH.

Prema raspoloživim podacima i evidencija iz sistema COIP, u toku 2022. godine, u Kabinet ministra je imenovan savjetnik koji ima više od 40 godina staža osiguranja.

PREPORUKA 5

Ministarstvo je dužno pridržavati se zakonskih odredbi koje regulišu pitanje penzionisanja zaposlenih u institucijama BiH.

Ugovori o djelu: Izdaci na osnovu ugovora o djelu sa 31.12.2022. godine su realizovani u neto iznosu od 90.815 KM i isti su smanjeni u odnosu na prethodnu godinu (-31.416 KM).

U toku godine na osnovu ugovora o djelu bilo je angažovano ukupno 19 izvršilaca (dok je u prethodnoj 2021. godini na osnovu ugovora o djelu angažovano 27 izvršilaca). Na 31.12.2022. godine je bilo angažovano devet izvršilaca. Planirani budžet za ove namjene iznosi 108.000 KM.

Ministarstvo je i u 2022. godini angažovalo osobe na osnovu ugovora o djelu za poslove koji se nalaze u opisu poslova postojećih radnih mjesta (poslovi vozača) te za ostale poslove koji nisu sistematizovani, ali za istim postoji kontinuirana potreba. Međutim, uvidom u opise poslova za koje su angažovani vanjski saradnici, konstatovali smo da predmet ugovora nije određeni posao, odnosno konkretna zaokružena cjelina koja za rezultat ima određeni proizvod, a poslovi nisu privremenog karaktera već je angažovanje vršeno u pojedinim slučajevima u kontinuitetu tokom cijele godine, pa se kao takvi ne mogu smatrati ugovorima o djelu. Značajnije isplaćene naknade na godišnjem nivou su iznosile 14.114 KM za poslove vozača i 12.045 KM za razne poslove u sektoru za energetiku. Pored navedenog, za dva kontinuirana angažmana za obavljanje usluga čišćenja isplaćeno je po 7.227 KM.

Prema članu 600. Zakona o obligacionim odnosima²⁶, ugovorom o djelu zaposlenik (preduzimač, izvođač radova) obavezuje se obaviti određeni posao, kao što je izrada ili popravak neke stvari ili izvršenje nekog fizičkog ili intelektualnog rada i sl., a naručilac se obavezuje da mu za to plati naknadu. Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH i Zakonom o radu u institucijama BiH²⁷ propisan je način prijema u radni odnos državnih službenika i zaposlenika, kao i način raspisivanja javnog konkursa za popunjavanje radnih mjesta utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. Prema navedenom, ugovor o djelu se potpisuje sa fizičkom osobom za konkretan posao koji predstavlja „zaokruženu“ cjelinu. Poslovi koje obavlja fizička osoba angažovana na osnovu ugovora o djelu ne mogu biti poslovi koji imaju kontinuitet niti poslovi radnog mjesta. I pored smanjenja izdataka, angažovanje na osnovu ugovora o djelu konstantno je prisutno u dužem vremenskom periodu što može imati za posljedicu neusklađenost sa propisima i netransparentno zapošljavanje, tako da je potrebno nastaviti aktivnosti na iznalaženju rješenja ovog pitanja.

Po pitanju utvrđene neusklađenosti u vezi sa angažovanjem osoba na osnovu ugovora o djelu koje treba vršiti samo u izuzetnim slučajevima za konkretne i nesistematizovane poslove, u prethodnom periodu smo dali preporuku (preporuka br. 05/20 u Tabeli 1). U skladu s prethodno navedenim, ocijenili smo da je Ministarstvo u 2022. godini preduzimalo aktivnosti na realizaciji date preporuke, međutim, i dalje postoji značajan broj osoba koje se angažuju na ovakav način tako da će ovo pitanje biti predmetom praćenja do konačne realizacije preporuke.

²⁶ Službeni list SFRJ, broj 29/1978, 39/1985, 45/1989 - odluka USJ i 57/1989; Službeni list RBiH, broj 2/1992, 13/1993 i 13/1994; Službeni glasnik RS, broj 17/93 i 3/96; Službene novine FBiH, broj 29/2003 i 42/2011

²⁷ Službeni glasnik BiH, broj 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13, 93/17 i 59/22)

10. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je donijelo Plan javnih nabavki za 2022. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama²⁸.

Prema prezentovanim podacima²⁹, Ministarstvo je u 2022. godini provelo 30 postupaka javnih nabavki. Od navedenog broja, Ministarstvo je provelo tri otvorena postupka u vrijednosti od 392.294 KM, pet konkurentskih postupaka u vrijednosti od 145.776 KM i tri postupka u skladu s Aneksom II, u vrijednosti od 67.682 KM. Ministarstvo je putem direktnog sporazuma izvršilo nabavke u vrijednosti od 53.778 KM.

Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je **659.530** KM (463.215 KM iz tekućih izdataka i 196.315 KM iz kapitalnih izdataka).

Na osnovu pregledanog uzorka javnih nabavki nismo utvrdili značajnije nepravilnosti ili nedostatke.

²⁸ Službeni glasnik BiH, broj 39/14 i 59/22

²⁹ Podaci iz tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Ministarstvo je dostavilo dopis u kojem nas je obavijestilo da nema primjedbi na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu, tako da ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

Reviziju u Ministarstvu za 2022. godinu obavili su: Nada Laco - viši revizor za finansijsku reviziju (vođa tima), Seida Kapo - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima) i Enis Musić – mlađi revizor za finansijsku reviziju (član tima).

Kontrolu kvaliteta Izvještaja proveo je Odjel za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta finansijske revizije. Odjelom je rukovodio Nedžad Hajtić, koji je u međuvremenu preuzeo dužnost zamjenika generalnog revizora Ureda za reviziju institucija BiH.

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Nada Laco, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Nermin Hamzagić, v.r.

Broj: 03-16-1- 969/23

Prilozi

Tabela I - Pregled rashoda budžeta za 2022. godinu
Tabela II - Bilans stanja na 31.12.2022. godine
Tabela III - Pregled prihoda i primitaka za 2022. godinu
Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2022. godinu

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	7,828,000	87,159	7,915,159	7,479,743	94
Bruto plaće i naknade	5,933,000	0	5,933,000	5,719,245	96
Naknade troškova zaposlenih	866,000	86,000	952,000	918,814	97
Putni troškovi	370,000	-10,000	360,000	285,777	79
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	84,000	0	84,000	65,789	78
Izdaci za energiju i komunalne usluge	0	0	0	0	
Nabavka materijala	52,000	0	52,000	37,335	72
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	57,000	10,000	67,000	60,894	91
Unajmljivanje imovine i opreme	0	0	0	0	
Izdaci za tekuće održavanje	155,000	1,159	156,159	129,496	83
Izdaci za osiguranje	15,000	0	15,000	7,046	47
Ugovorene i druge posebne usluge	296,000	0	296,000	255,348	86
2. Kapitalni izdaci	330,000	0	330,000	229,666	70
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	230,000	0	230,000	229,666	100
Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	100,000	0	100,000	0	
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	750,000	0	750,000	750,000	100
Tekući grantovi neprofitnim organizacijama - podrška sajamskim manifestacijama u zemlji i inostranstvu	750,000	0	750,000	750,000	
4. Budžet-neposredna potrošnja(1+2+3)	8,908,000	87,159	8,995,159	8,459,409	94
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	500,000	10,000	510,000	7,547	1
PPN - Trgovska gora	500,000	0	500,000	0	
PPN - Odluka VM 40/22 od 20.04.2022. godine		10,000	10,000	7,547	75
8. Ukupno (4+5+6+7)	9,408,000	97,159	9,505,159	8,466,956	89

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 27.02.2023. godine

Ministar:
Staša Košarac

Bilans stanja na 31.12.2022. godine

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH

Tabela II

Opis	31.12.2022.	31.12.2021.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	108	18,495	1
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	108	18,495	1
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	361,658	464,296	78
Stalna sredstva	2,105,584	2,231,774	94
Ispravka vrijednosti	1,743,926	1,767,479	99
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	361,658	464,296	78
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	361,766	482,791	75
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	1,804,956	645,573	280
Kratkoročne tekuće obaveze	916,111	122,380	749
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	696,541	523,193	133
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	192,304	0	
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	361,658	464,296	78
Izvori sredstava	361,658	464,296	78
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	2,166,614	1,109,869	195

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 27.02. 2023. godine

Ministar:
Staša Košarac

Pregled prihoda i primitaka za 2022. godinu

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH

Tabela III

Opis	Planirani iznos u budžetu	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	60,000	0	60,000	61,325	102
Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	60,000	0	60,000	61,325	102
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od stranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ostali prihodi	0	0	0	2,440	
Prihodi od naplate premije osiguranja	0	0	0	1,159	
Prihodi od refundacije bolovanja iz prethodnih godina	0	0	0	1,280	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	60,000	0	60,000	63,765	106

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 27.02.2023. godine

Ministar
Staša Košarac

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 2580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Ministarstvo) dužno je osigurati da finansijski izvještaji za 2022. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 i 38/22), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno postupati u skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu (Službeni glasnik BiH, 42/22) i pratećim uputstvima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Ministarstva.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 20.03.2023.

Ministar

Staša Košarac